

Plenum

Torsdag 14.12.2023 kl. 9.59—0.27

4.4. Muntlig fråga om läget på arbetsmarknaden (Jani Mäkelä saf)

Muntligt spörsmål MFT 83/2023 rd

Muntlig frågestund

Förste vice talman Paula Risikko: Också sannfinländarnas riksdagsgrupp har samma tema. — Ledamot Mäkelä.

Debatt

16.30 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Työmarkkinoilla kuohuu tällä hetkellä, vaikka hallitus toimillaan nimenomaan lisää työtä ja keventää työntekijän verotusta. Poliittinen lakko vaikeutti tänään monen työmatkaa ja vei ruoan monen lapsen pöydästä koulussa. Tuollainen uhittelu ei edusta eikä edistä mitään. Keskeinen syy lakkoja koskevien lakien tarkastelulle on huoli erityisesti laittomien lakkojen haitasta kilpailukyvyillemme suhteessa muihin Pohjoismaihin. Suomessa lakkoihin menetettyjen työpäivien määrä on aivan eri lukemissa verrattuna kilpailijamaihin. [Li Andersson: Miksiköhän?] Se ei varmastikaan ole kansallinen etumme eikä paranna kilpailukykyämme.

Arvoisa puhemies! Kysynkin työministeri Satoselta: mitä suuruusluokkaa on lakkojen, sekä laillisten että laittomien lakkojen, hintalappu Suomen kansantaloudelle verrattuna keskeisiin verrokki- ja kilpailijamaihimme kuten Ruotsiin?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Satonen.

16.31 **Työministeri Arto Satonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämän päivän lakon osalta arviot liikkuvat 100:n ja 130:n miljoonan luokassa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] Minä olen aika lailla varma, että tässä salissa on aika monta, joiden mielestä se on kyllä sellainen, johon meillä ei ole varaa. Tietysti sitten, kun vertaillaan suhteessa Ruotsiin, niin erot ovat aika mittavat. Nyt täytyy sanoa, että en pysty ihan ulkoa näitä kaikkia eroja muistamaan, mutta Ruotsissahan on äärimmäisen vähän lakkoja. Nyt siellä on ollut Teslaan liittyen lakkoja, mutta laittomia lakkoja Ruotsissa ei ole käytännössä lainkaan. Nämä ovat äärimmäisen, äärimmäisen harvinaisia.

Ja kun nyt tästä lakko-oikeudesta puhutaan, niin haluan sanoa myös sen, mihin myös valtiovarainministeri viittasi, että siihen lakko-oikeuden ytimeen — eli siihen, että saa lakkoilla omien työehtojen puolesta — ei olla millään tavalla puuttumassa näissä hallituksen uudistuksissa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ja sitten edustaja Eerola.

Punkt i protokollet PR 73/2023 rd

16.32 **Juho Eerola ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Näitten hallituksen tekemien veropäätösten mukaan noin 50 prosenttia suomalaisista saa ensi vuonna palkastaan enemmän käteen kuin tänä vuonna, [Eduskunnasta: Kuunnelkaapa nyt!] ja noin 30 prosentille suomalaisista näillä päätöksillä ei ole merkitystä suuntaan eikä toiseen. Esimerkkinä, kuten valtiovarainministeri Purra äsken kuvasi, noin kolme ja puoli tonnia kuukaudessa tienava henkilö saa ensi vuonna liki 600 euroa nykyistä enemmän, [Suna Kymäläinen: Mutta se ei ole teidän toimienne ansiota!] ja siitä sanotaan, että työntekijää muka kuritetaan täällä.

Kysynkin nyt vastaavalta ministeriltä: Eikö työntekijän tilanne parane, jos käteen jää enemmän rahaa, ja eikö se ole painava syy tukea näitä ratkaisuja? [Hälinää — Välihuutoja]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Satonen.

16.32 **Työministeri Arto Satonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä, näin vastaus on. Sehän on tämän hallituksen keskeinen lähtökohta, että palkalla pitää tulla toimeen, ja sen takia me haetaan myös sitä, että kannustetaan ihmisiä osa-aikatyöstä koko-aikatyöhön. Tiedetään, että se ei ole kaikille mahdollista, mutta monilla aloilla — esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhoitoalalla — tehdään todella paljon osa-aikatyötä ja lyhennettyä työviikkoa, vaikka siellä on paljon mahdollisuuksia myös koko-aikatyöhön. Ja kun me saadaan sitä työn verotusta kevennettyä, niin silloin se kannustaa ottamaan työtä ylipäättään vastaan ja myöskin siirtymään osa-aikatyöstä koko-aikatyöhön ja tekemään ylitöitä, mikä myös on ollut varsin tiukasti verotettua.

Eli kyllä, nimenomaan sillä, että saadaan työtä lisää ja että palkansaajille jää enemmän saamastaan palkasta käteen, me saadaan työllisyyttä ja taloutta ja koko yhteiskuntaa eteenpäin. [Välihuutoja vasemmalta]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Seuraavaksi edustaja Werning.

16.34 **Paula Werning sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun puhutaan työmarkkinapolitiikasta, niin etenkin perussuomalaisten suurin petetty vaalilupaus suhteessa äänestäjille esitettyihin tavoitteisiin olivat parisenkymmentä työntekijöiden asemaa heikentävää toimea, joita ei löydy perussuomalaisten vaaliohjelmasta. [Perussuomalaisten ryhmästä: Miksi ei tule palautetta?] Kesäkuussa kouvolaalainen perussuomalainen valtuutettu kirjoitti avoimen kirjeen, missä kuvasi hyvin sitä petetyksi tulemisen tunnetta, sitä, kuinka puolueensa puheenjohtajan Purran johdattamana duunaripuolue myy sielunsa EK:lle pettäen näin omat kannattajansa. Kirjeessä kysyttiin, kuuntelivatko perussuomalaiset kenttää, menikö oman edun tavoittelu vaalilupauksen ja suurten puheiden ohi.

Pääministerin sijainen Purra, kysyn teiltä ja hallitukselta: Kenen lauluja te siellä laulatte, ja kenen leipää te siellä syötte? Vastaatteko myös kouvolaalaiselle valtuutetulle, mitä mieltä olette hänen kysymyksistään?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Purra.

16.35 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edelleenkin näihin perussuomalaisten puheenjohtajaan tai puolueeseen liittyviin kysymyksiin teidän pitää pyytää minulta vastauksia jossain muualla kuin täällä kyselytunnilla.

Punkt i protokollet PR 73/2023 rd

[Paula Werning: Te ette vastaa täälläkään!] Mitä tulee sitten siihen, kenen lauluja me laulamme, niin epäilemättä me laulamme äänestäjien lauluja. [Välihuutoja vasemmalta] Me olemme rakentaneet neljälle puolueelle rakentuvan koalitionhallituksen. Se selvästi eroaa teidän vasemmistohallituksestanne viime kaudella, [Mauri Peltokangas: Ja hyvä niin!] ja me noudatamme meidän hallitusohjelmaamme. Me myös seisomme ylpästä tämän linjan takana.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Kurvinen.

16.35 **Antti Kurvinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Me olemme keskustassa olleet tänään tosi surumielin. Me keskustalaiset ajatellaan niin, että eivät Suomessa työntekijä ja työnantaja ole toisiaan vastaan, vaan ollaan samassa veneessä, ja tällaiset suurlakot ja rettelöt eivät missään nimessä ole isänmaan edun mukaisia.

Mutta kaikella kunnioituksella ja ei millään pahalla haluan sosiaalidemokraateille nyt sanoa sen, että koko viime vaalikauden me samassa hallituksessa ehdotimme, että tehdään yhdessä reiluja, työntekijän kannalta hyviä uudistuksia, ja teille ei kelvannut yhtään mikään. Te halusitte jähmettää kaiken paikalleen, niin kuin se on. [Hälinää — Oikealta: Oh-hoh!]

Arvoisa puhemies! Arvoisa pääministerin sijainen! Keskusta on myös sitä mieltä, että työmarkkinoita täytyy uudistaa, mutta tarvitaan reiluja uudistuksia, joissa kuullaan myös työntekijöitä. Me keskustassa vähän ajatellaan, että tällainen riitely ja rettelö ei vie vakapa paikallista sopimista tai kilpailukykyä eteenpäin.

Kysynkin nyt pääministerin sijaiselta: Perussuomalaiset oli mukana myös Sipilän hallituksessa. [Puhemies koputtaa — Puhemies: Aika!] Sipilän hallitus sai talouden ja työllisyyden nousuun. Silloin asetettiin yhteinen tavoite, johon piti työmarkkinaosapuolten päästä. [Puhemies koputtaa] Voisiko tätä tapaa kokeilla, ja oletteko valmiita tulemaan työntekijöitä vastaan yhtään?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ottaako ministeri Satonen?

16.37 **Työministeri Arto Satonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Mitä tulee näihin neuvotteluihin, niin tosiaan tässä joka ikinen uudistus, joka täällä tehdään työelämää koskien — vaikka nyt esimerkiksi tämä paikallinen sopiminen, jonka edustaja Kurvinen mainitsi — valmistellaan kolmikantatyöryhmässä, ja tässä kolmikantatyöryhmässä määritellään niitä yksityiskohtia, jotka pitkälti tulevat sitten vaikuttamaan siihen, millä tavalla sitä sovelletaan. Kuka esimerkiksi minkäkinlaisissa yrityksissä — on sitten kyse normaalisitovasta tai yleissitovasta — neuvottelee työntekijöiden puolesta, miten se järjestelmä on tehty. Nämä kaikki keskustellaan siellä työryhmässä, ja siellä ovat edustettuina työntekijäjärjestöt ja työnantajajärjestöt. Eli siellä haetaan kyllä sitä ratkaisua koko ajan, ja olen kyllä ainakin omalta osaltani täysin valmis keskustelemaan näistä asioista, jotka liittyvät näihin yksittäisiin hankkeisiin, koska sitä kautta nämä saadaan rakentavasti eteenpäin.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ja vielä kysymyksen alkuperäinen esittäjä, edustaja Lyly. Sitten mennään seuraavaan kysymykseen.

Punkt i protokollet PR 73/2023 rd

16.38 **Lauri Lyly sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä maailmantilanteessa me tarvittaisiin varmaan enempi yhteistyötä kuin riitelyä. [Sanna Antikainen: Kertokaa se SAK:lle!] Palkansaajajärjestöt ja työnantajajärjestöt ovat nämä pelisäännöt ja työehdot, eläkeratkaisut, aina sopineet tässä maassa keskenään. Nyt tämä tilanne on johtanut siihen, että hallitus on ottanut työnantajan vaatimukset suoraan hallitusohjelmaansa, ja nyt ihmetellään, kuinka hallitus on joutunut tähän osaan. Ne ovat ennen neuvotelleet keskenään, ja nyt ovat hallituksen rooli ja työnantajan rooli menneet sekaisin. Hallitus on sotkeutunut työmarkkinapolitiikkaan, joka on ollut keskinäistä toimintaa tähän asti. Tammi-kuun kihlauksesta vuodesta 1940 saakka on sovittu, että keskenään neuvotellaan ja haetaan yhteisesti ratkaisuja. Nyt sitä ollaan murtamassa yksipuolisesti, ja sitä ei tässä pidä tehdä.

Esitän kysymyksen hallituksen varapääministerille: [Puhemies koputtaa] onko tarkoitus hakea yhteisiä ja aitoja neuvotteluja? Kiky-neuvottelujen aikana [Puhemies: Aika!] hallitus oli aktiivisena neuvotteluosapuolena hakemassa ratkaisuja. Nyt ei ole semmoisia merkejäkään.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Satonen.

16.39 **Työministeri Arto Satonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On totta, että kolmikantayhteistyöllä on vuosikymmenten aikana Suomessa saatu asioita myös aikaan, ja tämä kihlaus oli hyvä esimerkki siitä. Valitettavasti viime vuosina tulokset ovat olleet kyllä heikkoja.

Muistutus tästä 40-luvun sopimuksesta on kyllä sikäli ajankohtainen tänäkin päivänä, että työrauhalainsäädäntöä on viimeksi uudistettu 1946. Minulla on kyllä sellainen käsitys, että silloin ei tiedetty, minkälaiset 2020-luvun työmarkkinat ovat. [Naurua oikealta] Nyt, kun me uudistamme sitä työrauhalainsäädäntöä, ja nyt, kun se on ollut lausunnolla, me olemme saaneet työntekijäpuolelta siihen paljon kriittisiä kommentteja, mutta myös työnantajapuolelta kommentteja, että se ei mene riittävän pitkälle. Tarkoitus on, että siinä on kirkko keskellä kylää ja lopputulos on sellainen, joka on rinnastettavissa meidän keskeisiin kilpailijamaihin ja keskeisiin vertailumaihin. [Sebastian Tynkkynen: Loistava vastaus!]

Frågan slutbehandlad.